

MB

197.553

Bartha Gusztáv

KÉKBEN, FEKETÉBEN

Bartha Gusztáv
KÉKBEN, FEKETÉBEN

Kárpátaljai Magyar Könyvek
137.

Készült
a Magyar Köztársaság
Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma
támogatásával

Illusztrációk: **Matl Péter**

© **Bartha Gusztáv**

© **Intermix Kiadó, 2005**

MB 197.553

Felelős kiadó: **Dupka György**

Felelős szerkesztő: **Nagy Zoltán Mihály**

INTERMIX KIADÓ

88000 Ungvár, Tolsztoj u., 5/a

Tel: 00380-3126/61-70-27.

E-mail: gyorgy@d.uzhgorod.ua

Budapesti képviselő: H-1011 Budapest, Hunyadi János u. 5.

Készült a Borneo Kft-ben

ISBN 963 86567 9 4

ISSN 1022-0283

BARTHA GUSZTÁV

KÉKBEN, FEKETÉBEN

Versek

1982-2004

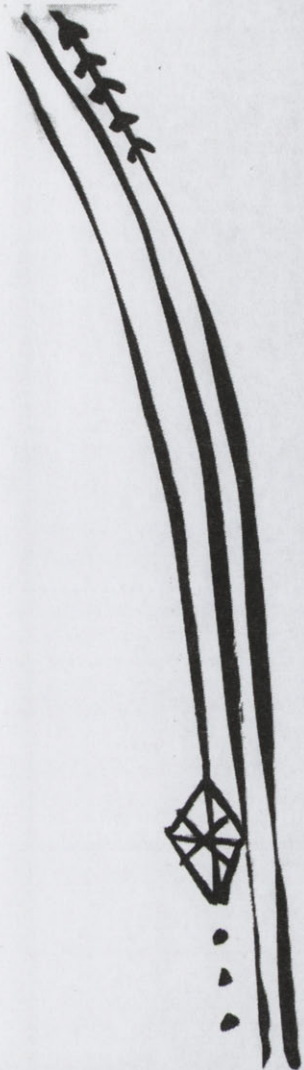

INTERMIX KIADÓ

Ungvár – Budapest

2005

1982-1988

2001-0801

JÓZSEF ATTILA

Tenyérnyi helyen
sóhajtozó sírom,
lelkem maradékán
átkaimmal bírom.

Ódöngő sámánok
férgyet terelgetnek
másvilágra szökött
pörlő szerelmeknek.

Mennybéli angyalok
hite istentelen,
gyertyát égetnének
poklot járt szívemen

Síromon virágzó
akasztóik virraszt,
bádog Jézusára
feszítve a vigaszt.

(1982)

(Őszi pillanat)

oda
hol az ősz
ezer kopjafát ad a tájnak
a csillagok hajnalban
halni járnak
sírjukat parázsló
könnyeikkel fedik
a nádtömeg táncol
feledtetve
a kubik gödreit

a tort megülve
sámáni hévvel
dús avar
játszik a széllel

s e gyásztól megalvadt
tértelen
fényben térdel
az értelem

(1982)

KŐMÍVES KELEMEN

– Kelemen, Kelemen,
átkoz-é a szerelem?

– Vérrel vésett kőben élve
készülök az öröklétre.
Tíz rőf falban bűvös lakat,
az én szívem - majd megszakad.

– Kelemen, Kelemen,
átkoz-é a szerelem?

Magas tornyom, Déva vára
hollókkal kél tivornyára,
– kongó harang elregélte,
hét faluban lelkem kérte.

– Kelemen, Kelemen,
átkoz-é a szerelem?

– Ön kupával esküvésre
rendel hitem itt, a mélyben,
tizenkét szál gyertyaszálnak
értelmet ha nem találnak...

– Kelemen, Kelemen,
-átkoz-é a szerelem?

...Befalazta önnön átka,
be a magos Déva várba.
Regösökkel száll az ének,
mert a szó csak múltó vétek.

(1983)

ESTI DAL

A gyöngy a csönd,
a hold a rét,
a fény a köd,
a föld az éj,
a víz a kő,
a híd a hit,
a tűz az arc,
a pajzs a szív,
míg görcs a harc,
s a hant az ég,
a csók a vér,
a pír a lét,
hisz vágy a kéj,
és szűz a test,
mert áld a szó,
és szép az est.

(1983)

ÁRVALÁNYHAJ

Bőröd a hajnalló bíbort levedli
suhogó szárnyal szállsz
szívemre szeretni

Arcod árnyjátéka csóкод
eleven szerelmed
hold-gyűrűjét óvod

De hajszaál simogat
árvalányhaj -
homlokod konok csillagával

Szemeidnek vagyok cellatársa
ujjaim között ég
szép szivárványa

(1983)

VIHAR A TISZAHATON

Pajzsára emel az alkony, magához
kéret a borostás akácos,
fölsértve asztmás sóhaját a rögnek
távolról merev árkok hörögnek.

Felhőfürtök érlődnek, nehéz
villámok a karcsú venyigék,
kacsai kapaszkodnak szélcibálta
mennydörgéssel a vértetetlen tájba.

Eretnek máglyája a boglya a rétnek,
színei a szirmokba beleégnek.
Bodzák haraggal szagos koszorúi
szivárvány alatt fognak kivirulni.

(1984)

KÖRÖSI CSOMA SÁNDOR

Tibetben a léptek súlyától meggörnyedt hegyek
dacos ormai már csak a végtelent óvták.

Lábaink mérik le a végtelen utat;
sem a hangsebesség, sem a fénysebesség, sem az idő
nem az az eszköz, amivel a végtelen legyőzhető.

Hát maradnak lépteink, és a dacos ormok
árnyékában pihegő tüdőre feszülő testek
leszünk, míg csontjaink kővé merevednek.

Lépünk, lépünk, lépünk, hogy újra lépjünk,
míg kopog a hajlotthátú cipő, meztelen
tarkónkon a jövő, hát kell, hogy odaérjünk.

Mert Tibetben a léptek súlyától meggörnyedt hegyek
dacos ormai már csak a végtelent óvták.

(1984)

CSILLAGOT ÖLEL HOMLOKÁRA

Nyarunk lopva megszökött
a csontra aszott fák között,
remeg a szél, s az éj rideg
fintorát az alkony lesi meg.

Az üszkös farönk évgyűrűket
fojtogat; a bodzás bujasága
vágyak kinőtte vak hitek
borzongtató szomorúsága.

A tükrös égre gyertyafény
vetül; a tegnap lesz világra,
holtak süppedt négyzeteit
dédelgeti fényes glóriája.

Nehéz marokkal sóhajt a kéz,
csillagot ölel homlokára,
hajnalra nehéz fellegek
havat hordanak szét a tájra.

(1985)

VI. ZSOLTÁR

Véresre vertél kincseiddel
harang a lélek
a félrehúzottak imája -
a kongó üresség
hozzád el nem érhet.

Vág útszéli szóvirág rendet
s rak keresztet az éj
sarlója kipergette csönd -
a hűség kegyelme
hozzád el nem ér.

Térdeplő csillagok bilincseit
rázza az ének -
markában szorít a felejtés
béklyóival
hozzád el nem érek.

Véresre vertél kincseiddel
haranggal élek
a félrehúzottak imája -
a kongó üresség
hozzád el nem érhet.

(1986)

ÁPRILIS

Tenyérnyi csodával
házal az alkony,
szíve lüktet a tűzfalakon:
orgona bokra
perge szoknya,
szellő bokázik fesztelenül.
Szapora repkény
levelei lengén
ringnak a pelyhes árnyakon:
szarka farka
csörgősapka,
kötös rikácsol éktelenül.
Bogárral vállán
selypé falombok
közt a pirongó est oson:
illatos nárciszok
szirmai j áspisok,
legény udvarol szertelenül.

(1986)

KÜLVÁROSI BALLADA

I.

Osonnak a ködben az árnyak;
a léptek elhalnak,
majd újra szaporáznak
a kialvatlan macskakövek
fényes homlokán;
sikamlós szófüzér kurjant:
„Hej, kisanyám...!
...Kisanyám...!”

Hátrakacsint
a szerelem könnyen,
por, s korom
remeg a szemben,
a könnyben.

II.

Zöld üvegbetét
a hóvége zerge pénze:

érték, mit bevált
egy maroknyi szenvedélyre
az ember -

már nem hisz a palackok szellemében.
...A palackok szellemében.

A jegyár- kegyár,
eltompult vágyak üzére –
filmgyárak aszott csillagát
hullajtja ura ölébe.

S a lány nevet
a komor munkásszállón
a Mádámon – „Akit senki sem szeret”;
a páros léptű, morcos szövőgépen,
mi átzakatol egy fényes életen.
...Átzakatol egy fényes életen.

Kilépünk a sötét éjszakába,
rideg filmvászon az ideg,
a hold sírva elénk térdel –
amott: külvárosok angyala lépdel.

A Mádám várja –
„Akit senki sem szeret.”
A lépcsőfokok kimért egyenesek,
távol a kicsiny szobától,
miben rejtekét

tiszteli a lét. ...Tiszteli a lét!
Kerül ablakára tizennyolc csillag,
s szerető szíve pirosa
a fölvergott ereken kimondja: –
„Az életet szeretem, de kár, de kár...’

III.

Külvárosok kiszapult illata leng,
s ott lent a csatorna
olajfoltos vizét marószóda oldja.
Előbb kék, zöld, majd citromsárga
habokban fürdik a város árnya.
...Fürdik a város árnya!

(1986)

KÉKBEN, FEKETÉBEN

November: naplemente.

A kék szilvafák ágai közt

konok feketében

szarkafészek

ring, zokog:

könnyei kékek,

s a kék pihék szállnak

egy az egyre,

hogy lassan elfeledje

vérző lábam

nyomát az este.

Kékben, feketében

szilvafák lengnek a szélben,

az égben.

Alant: kék szempárok,

kék tüzek,

fekete tűzfalak,

fekete szüzek

az elnyűtt legelőn –

kékben, feketében

tocsognak a sárga fényben.

Kékben, feketében,

mint a szilvafák ott fenn, az égben.

Add a kezéd!

S kék szemek,

kék tüzek,

fekete tűzfalak,

fekete szüzek

magánya lesz a tied,

s az ég, az ég

konok feketében.

Jaj, fekete kéreg a méreg –

a kék szilvafák égnek!

Mondd: nem haragszom.
Félve mondd,
kékben, feketében,
ahogy illik.
S a hópehely szíveden kinyílik:
tarkán, zölden, barnán –
szépen,
miképpen az ének az éj tenyerében,
míg gyáván hazakullogok.

(1987)

RAPSZÓDIA

Ha holnap
házunk árnyékára dőlnek
kormosán az égedta régi fák
sopánkodni fog anyám is
érzem
tótágast állít a délibáb
s fölszakad belőlem a sóhaj
a kutyák marcangolta éji csönd
káromkodnék alig hallhatóan
a szomszéd néne talán rámköszön

Apám hallgat
a hajnalok mindig borostásak
mosdatlan szemmel őrzöm álmom
vágyaim veled háltak

De jó így
szétfolyni lassan
az ősz átléphet könnyedén rajtam
a télbe
már mit sem ér
ha holnap házunk árnyékára dőlve
szerelmünk csöndben földet ér

(1987)

SZÍNLELTÁR

Itt ezüst, fehér az asszony,
Malomkőnél is fehérebb –
Tisztább a vászon lehet,
Mit esztováta fölé hajolva
Szemsugárból szó a szeretet.

A sóhaj sárga: aranyat hord a szél
– Virágzó somfák ágait cibálva –
A kertvégén át, egész hazáig,
Hol a kicsiny udvar sárga agyagján
Egy szál szerelmes kalakác virágzik.

A zöld itt, a merengő alázat:
A falevél, az ágy, az asztal;
Az áhítat a legszebb - a folyók völgye,
Hol a zöld indák kart karba öltve,
A csendet foglalják örökzöldbe.

Sürög, forog a kék, kemence ég-az ég;
Az ügyesebbek haris szentek:
Szentebb a kék szemek könnye lehet,
Miben hegy, nőszirm remeg,
Kékségbe fojtva a lila őrületet.

A piros, szerető - a szív a temető:
A keblek, az ajkak, a versek;
Rímekkel hemzsegő sejtek;
Pirosabbak, mint sebben a vércsepp,
Amit a naplemente értünk vétett.

A békesség, itt öltözik feketébe,
Magánynál, éjnél feketébbe –
Az árnyak azok, amik sötétek,
Tónusuk a ráncoknál is mélyebb
Teret ad a jeltelen időnek.

(1987)

NAPRAFORGÓ

Első tétel:

(JÚLIUS VÉGE)

Zúzz halálra,
Árva
Éjszakáim
szép halála:
hajnal.
Ne kímélj!
Ín szakadjon,
csont ropogjon –
ha fáj,
nem én...
Nem leszek!
Dicsérje
fénye Napját
a halandó,
virággal ékes
harangszó.
Dicsértessék!...

Hulljon koronám
sárga
szirma,
szép koronám,
aranyam:
fizess meg!
Lélek szakadjon,
hit ropogjon -
ha fáj,
nem én...
Nem leszek!
Átkozza
illanó
illatom
haraggal,
kiél;
átkoztassék!

(AUGUSZTUS)

Halandó
virággal ékes
a harangszó.
Dél van.
Bronz bong:
„Fény... van!
Fény... van!...”-
messzehangzón,
s örök fény
hull
olthatatlanul
rám...
Ne kímélj, nyár!
Vagyok:
koronás rabod;
kísér
égi utadon Napom,
tekintetével.

Illanó illatom,
aranyam
csábít.
Méh dong.
Kaptár zsong:
„Azzz jó!
Azzz jó!...” -
vadul;
suhogó fény
ölel
kéjelegve
már...
Ne kímélj, nyár!
Vagyok:
sárgapántlikás
menyasszonyod, kísér
égi utadon napom,
szerelmével.

(SZEPTEMBER KÖZEPE)

Csöndem,
harcom –
elvérzel, alkony,
itt hagysz:
mindig magamra;
zörög a pogácsa
vértelen parancsa:
.....
Dicsértessék:
 az ín, a csont –
 nem sírok
s hallgatok,
 énekelve meghalok.
Cséplőfa dübög,
Ritmusa
fájdalmat lüktet;
a nyár-
emléke halhatatlan.

Tányérom,
kenyerem -
 elvérzel, kegyelem,
itt hagysz:
mindig magamra;
zörög a kóré
üres parancsa:
„Élj!”
Átkoztassék:
a lélek, a hit –
én sírok,
 s kipereg
szemenként a szeretet.
Hull
kemény
maghajak közé
zártan a fény,
s reméli a feltámadást.

Második tétel:

(HAJNAL)

Zúzz halálra! Hulljon koronám,
árvasárga
éjszakáim szirma.
Szép halál, szép koronám,
hajnal-aranyam,
ne kímélj! Fizess meg!
ín szakadjon! Lélek szakadjon!
Csont ropogjon! Hit ropogjon!
S az ég zokog, az ég zokog,
ha fáj, ha fáj:
nem én, nem én...
Nem leszek. Nem leszek!
Dicsérjem? Átkozzam
fényem napját? Illanó
a halandó illatom;
virággal ékes - haraggal.
Harangszó: ki él;
dicsértessék! Átkozz!...

(DÉL)

Halandó, illanó illatom,
virággal ékes aranyam:
harangszó csábít.
Dél van. Méh dong.
Bronz bong. Kaptár zsong:
„Fény van: azzz jó!
Fény van: azzz jó !...” –
messzehangzón, vadul;
örök fény, suhogó fény
hull, ölel
olthatatlanul, kéjelegve
rám már...
Ne kímélj, nyár! Ne kímélj, nyár!
Vagyok! Vagyok:
koronás rabod, a sárgapántlikás.
Kísér menyasszonyod; kísér
égi utadon, Napom, égi utadon, Napom,
tekintetével, szerelmével.

(ALKONY)

Csöndem, tányérom,
harcom, kenyérem –
elvérzel, alkony, elvérzel, kegyelem.

Itt hagysz. Itt hagysz:
mindig magamra. Mindig magamra
zörög a pogácsa, zörög a kóré
vértelen parancsa, üres parancsa:

„Élj!”

Dicsértessék? Átkoztassék:
az ín, a csont, a lélek, a hit!...

Nem sírok? Én sírok,
hallgatok. S kipereg –
énekelve meghal - szemenként a szeretet.
Cséplőfa dübög, hull ritmusa kemény;
fájdalmat lüktet a maghajak közé.
S nyárba zártan a fény;
emléke hajthatatlanul reméli a feltámadást.

Harmadik tétel:

(SZÜLETÉS)

Zúzz halálra! Hulljon koronám, halandó,
árvasárga virággal ékes
éjszakáim szirma... Harangszó?
Szép halál, szép koronám: dél van!
Hajnal-aranyam, bronz bong:
„Ne kímélj! Fizess meg! Fény... van!
ín szakadjon, lélek szakadjon! Fény... van!
Csont ropogjon, hit ropogjon!...” – messzehangzón,
s az ég zokog, az ég zokog: az örök fény –
ha faj, ha fáj – hull,
nem én, nem én, olthatatlanul.
Nem leszek! Nem leszek, rám...
Dicsérjen? Átkozzon? Ne kímélj, nyár!
Fényed napján illanó vagyok,
halandó illatom, koronás rabod:
virággal ékes haraggal kísér.
Harangszó : ki él, égi utadon, Napom;
dicsérlek, átkozlak tekintetemmel.

(SZERELEM)

Zúzz halálra, hulljon koronám; halandó, illanó
 illatom; csöndem; tányérom;
 árvasárga virággal ékes aranyam; harcom; kenyerem-
 Éjszakáim szirma: a harangszó csábít. Elvérzel,
 alkony, elvérzel, kegyelem.
 Szép halál, szép koronám: dél van! Méh dong:
 „Itt hagysz-zzz, itt hagysz-zzz...”
 Hajnal-aranyam: bronz bong! Kaptár zsong:
 „Mindig magamm-ra, mindig magamm-ra...”
 Ne kímélj! Fizess meg! Fény van! Az jó! Zörög
 a pogácsa, zörög a kóré...
 Ín szakadjon, lélek szakadjon! Fény van! Az jó!
 Vértelen a parancs, üres a parancs:.....
 Csont ropogjon, hit ropogjon! Messzehangzón, vadul élj!
 S az ég zokog, az ég zokog: az örök fény, a suhogó fény...
 Dicsér? Átkoz,
 ha faj, ha fáj?... S hull, ölel: az ín, a lélek, a csont,
 a hit –
 nem én. Nem én, olthatatlanul, kéjelegve. Nem sírok!
 Én sírok?
 Nem leszek: Nem leszek, rám már... Hallgatok, s kipereg...
 Dicsérjen? Átkozzon? Ne kímélj, nyár! Ne kímélj, nyár!
 Énekelve hal meg, szemenként a szeretet,
 fénye napján illanó vagyok... vagyok. Cséplőfa dübög,
 hull –
 halandó illatom koronás rabod –, sárgapántlikás ritmusa
 kemény;
 virággal ékes haraggal kísér. Menyasszonyod kísér,
 s fájdalmat lüktet a maghajak közé...
 Harangszó: ki él, égi utadon, Napom... Égi utadon,
 Napom, nyárba záró a fény;
 dicsér, átkoz tekintetével, szerelmével, s emléke
 halhatatlanul reméli a feltámadást.

(HALÁL)

Illanó illatom, csöndem, tányérom,
aranyam, harcom, kenyerem
csábít. Elvérzel, alkony, elvérzel, kegyelem.
Méh dong: „Itt hagysz-zzz, itt hagysz-zzz...”
Kaptár zsong: „Mindig magamm-ra, mindig
magamm-ra...”

Az jó? Zörög a pogácsa, zörög a kóré:
az jó? Vértelen a parancs, üres a parancs:
„Vadul élj!”

A suhogó fény: dicsértessek! Átkoz
s ölel: az ín, a csont, a lélek, a hit...
kéjelegve? Nem sírok. Én sírok
már... s hallgatok? S kipereg...

Ne kímélj, nyár! Énekelve hal meg, szemenként
a szeretet;

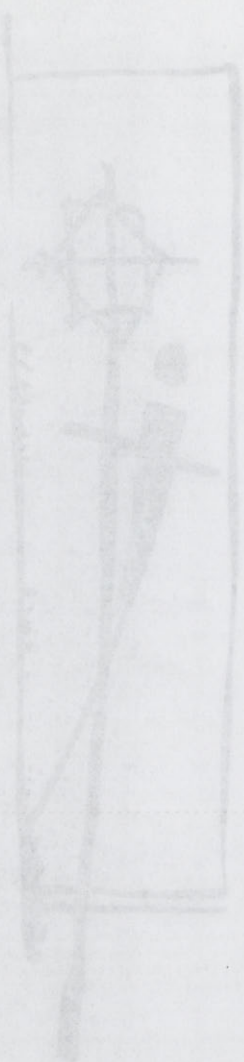
vagyok, Cséplőfa dübög, hull,
sárgapántlikás ritmusa kemény;
menyasszonyod kísér, fájdalmat lüktet a maghajak közé.
Égi utadon, Napom, nyárba zár a fény –
szerelmem: emléke halhatatlanul reméli a feltámadást.

(1988)

1989-2000

0000-9891

UTOLSÓ VACSORA

a leves a tányérban
nem leves
öt hiszekegy
zsírkarikásan –
s szürcsöl az éh
kapzsi az éh
reményt emészt el magában

a kenyér a kézben
nem kenyér
négy karéj
hold-szelet -
megszegett álom
való
morzsákkal konok képzelet

a hús a rostélyon
nem hús
harmadnapos búz
nagypénteki vétek –
s pereg a könny
éget a könny
lángvirágot hajat az élet

a bor a kancsóban
nem bor
kétszeres gyalázat
alázat porig –
másnapos hit
tagadás
bódul a tele poharakig

a gyümölcs a tálon
nem gyümölcs
egy az Isten
egy más világ –
s böffen az ég
büfög az ég
piszkálva ólmos fogsorát'

a csók az arcon
nem csók
semmit ad
ki mindent ad –
áld harmat
kakasszó
kelt alvó darabontokat

(1989)

MÁRIA

– Triptichon –

I. TÉL

(DECEMBER)

Magad vagy.
Jégágyon
a fájdalom
időtlen.
Szán
Isten
és angyala:
szárnyaszegett
messzeségben
Ünnep
sír-rí
– vigadva
alant –
tél hava
pörög,
Gáspár:
Üres
lélekharang.

Kisdéd
a hit
királya,
Simul
Máriára.
Verten:
fázik,
sántít
a múlt;
ünnepe
– hívsággal
rívó
karácsony –
súlytalan
valóság
sors-
játéka
csak.

(JANUÁR)

Szárny
– fehér –
a jégen
a rianás.
Fut a szán:
az élet...
Úzött
Vad
lába nyomán
bevérzett
végzet
a táj;
szele
süvít
– pogány
teremtő
télből -
télbe át,

hol álom
száll,
hófehérben.
De égen,
a fagyon
jelen
mélyít
vészt;
bús
ima
tükrét
az égre.
Mert fáj,
üvölt:
bűn
a magány.
Ébredj hát,
Menyhárt!

(FEBRUÁR)

Puska dörren,
 rengeteg
 vadjai
 rohannak.
 Vércseppet
 a hóra
 – sebet –
 ejt
 a jövő:
 fél
 a világ,
 ó, Mária...!
 Az élet
 nyelvet ölt:
 fáj,
 hát megaláz...
 „Élek...!” –
 sír a kiseded.

S füst
 feketéllik,
 a vadcsapáson
 halált
 vét,
 ó, Mária...!
 A hóra
 hörgő állat
 árnya
 feszül.
 Kegyetlen
 – összetör
 és zihál –
 szomjúzza a csöndet
 a halál.
 „Nincs halál!” –
 szól Boldizsár,
 ó, Mária...!

II. HÁROM KIRÁLYOK

Magad vagy, Kisdéd!
Jégágyon a hit
– fájdalom, ó, király! –
időtlen sikoly.
Szándd Máriát!
Istennek vert
angyala fázik,
szárnyaszegetten sántít
messze a múlt.
Az ünnep nem ünnep
síri hívsággal:
vigadva ríkat
alant a karácsony.
A tél hava súlytalan
pörög; e valóság,
Gáspár, sorsnak –
üres játék,
lélekharang csak

Szárnyal álmod
fehéren... Száll...
A jégen hófehéren
rian az ég!
S fiit a szán. Fagy
éle jelent
űz. Mélyít
vad vészt
látatok nyomán; bús,
bevérzett imát
– végzet tükrét –
a táj egére.
S a szél, mert fáj:

süvít, üvölt –
pogány bűnt
terem magánya.
...Étéiből ébred
télbe át Menyhárt,

hol puska dörren. Füst,
s rengeteg feketéllik;
vadak vadcsapásokon
rohannak, és a halál
vércseppet vét
a hóra, ó, Mária...!
Sebet a hóra
ejt a hörgő állat!
A jövő árnya
– félelme – feszül
a világnak, kegyetlenül.
Ó, Mária, összetört
élet zihál,
ölt nyelvet! Szomj a csönd!

Ha fáj, a halál
megaláz... „Nincs halál,
élj...!” – szól Boldizsár,
s sír a Kisdéd, ó, Mária!

III. MÁRIA

Magad vagy, Kisdéd, szárnyaló.
Jégágyon a hit fehér.
Fájdalma, király – a jégen
időtlen sikoly – rianás.
Szándd, ó, Mária...! Fut a szán.
Istenvert élet
angyala fázik – úzótt
vad – szárnyaszegetten sántít
a messzeségben, múltunk lába nyomán.
Ünnep, nem ünnep – bevérzett
síri hívság a végzet.
S vigadva ríkat a táj:
alant a karácsony szele;
tél hava süvít, súlytalan
pörög... E való: pogány,
Gáspár, sorsteremtő,
üres játéka télből
télbe át lélekkharang csak,

álom... S puska dörren, füst
száll, a rengeteg feketéllik:
a hófehér. Vadjai vadcsapásokon
rohannak, jaj, egek...! A halál:
fagyra – vércseppet vét,
jelen-sebet – hóra, ó, Mária,
mély sebet ejt! Hörgő állat
bús jövő árnya!
Ima és félelem feszül
tükrére a világnak, kegyetlenül.
Az égre fel, ó, Mária, összetört,
fájó élet zihál,
üvölt, ölt nyelvet... Szomj a csönd!

A bűn fáj, nem a halál!
Hol a magány megaláz, nincs halál.
„Ébredj, élet!” – szól Boldizsár,
Menyhárt, és sír a Kisdéd, ó, Mária!
(1989-1990)

SZERELEM

Épülsz.
Szépülsz bennem,
érted
magamból kinnrekedtem.
Benne sej lel
minden mozdulatban
– hiába állnék –
mellettem sétálok:
veled;
árnyékok szoknyája
lebeg,
s lehánthatatlan bűvköre
burok,
magába zár,
magzatod vagyok –
szerelem.

Élet születik,
szerelem,
megfogam a kegyelem,
vágya
légies,
s szárnyal
a lélek
hozzad,
utcák hosszán...
Hiába állok
mozdulatlan,
magadba zársz
a mozdulatban;
vajúdók,
s valami istenit
szülsz.

(1990)

VARIÁCIÓK A SZERELEM C. VERSRE

(KONOK)

Épülsz, szülsz,
szépülsz bennem, s valami: istenít.
Érted vajúdók,
magamból kinnrekedten, a mozdulatban:
benne sejlel, magadba zársz –
minden mozdulatban, mozdulatlan.
Hiába állnék, hiába állok,
mellettem sétálok, utcák hosszán,
veled, hozzád...
Árnyékod szoknyája, s a lélek:
lebeg, szárnyal,
lehánthatatlan búvköre légies
burok; vágya
magába zár, megfog a kegyelem:
magzatod vagyok, szerelem.
Szerelem s élet születik.

(1990)

(PLATÓI)

Szülsz, épülsz,
s valami istenit szépülsz bennem.
Vajúdók érted
a mozdulatban – magamból kinnrekedten –
magadba zársz, s benne sejlel
mozdulatlan, minden mozdulatban.
Hiába állok, hiába állnék
az utcák hosszán. Mellettem sétálok
hozzád...
A lélek, s árnyékod szoknyája
szárnyal, lebeg,
és légies, lehánthatatlan búvköre
vágy-burok.
Megfogam a kegyelem – magába zár...
Szerelem, magzatod vagyok,
élet született, szerelem.

(1990)

HAJNAL EZ, KEDVES

Hajnal ez, kedves, ősz-deres
fény keres ablakon innen;
diderget tüll-
függöny-árny-
játék az ős
zsigerekben.

Dereng és fölénk vágy igéz
éj-boltot lenge rejtekül,
s ígér tél-
időt a válasz-
fal, tér-
időtlenül.

Tova tollpihe száll, ingó
lég bolyha sejlő félelem;
borzong tükör-
kép alá-
rendelt sors-
kegyelteken.

Együtt: lét a csönd, légy röpte
vég-röpke alig zümmögés –
padlóra hul-
ló szárny-
szegett ég-
nélküliség.

Bezárt így mereng és alélt
kéjt kísért kímélt életem:
óhajjal öl-
el szív-
verést a látszat-
értelem.

Hajnal ez, kedves, ősz-deres
fény keres ablakon innen;
diderget tüll-
függöny-árny-
játék az ős
zsigerekben.

Hallod?... Füstre unt tüdővel
krákog az éber alattunk,
hív vissz-
hanggal szemét-
vödör-utca-
kolompunk.

(1991)

a háború régi

régi háború az új küszöbön
gyanít és ható
rá s hírek mi bemondja
kinek a gondja
baja nő meg család s védelem
nélkül évül
el a tegnap volt hazád
ért vád
és dal kel masírozva meg
zsírozva lánc-
talp csikordul rá az utcahosszra

lő ki dörög s tetők tüzében
véd ellen
fél szemben lő és veti porba
tered ha neved
létezett beássa a bomba-
kráterek mélyén a vér és irtó
tudat százados
romok közt halálba egzecírozott
apák és fiák
serege s túll a gyászon a füst

(1991)

(Jelenlét)

Tél(re) ébred(ve) tavasz(ból)
Szakít(ott) jácint könyvlap(on)
sorközök(be) süppedt kor sárga
szirmok zörög(nek) ágyam(on)

Hanyatt fekszem nem cselekvő
múlt(at) lapoz(va) jelen lét
iromba hit(tel) préselt lenni
virág gyökere szeret(nék)

(1992)

LEHANGOL(TAN)

égbe a fát a hernyók ellen
 magasságos zéró záró le-
 hull hal el költőieden náció
 izmus izmos hazán (fyn) dixi
 lend ima bő elv leve
 elfolyó viszony iszony
 ágál szakaszt(ott) nyava-
 lyog jog polgár nyárs tur-
 kál kél hajnalban dér táj
 látvány könyvel könnyel dús
 bús szemét ellenző pénz jellem-
 ző (nem)ző hetyke ára ara
 begye teje etye-petye e faj-
 tán tan határtalan keser-édes
 dajka mese eskete pesten-e
 dőre bőrre morc koma
 lel erőre őstre dr. dr. dr.
 hasmánt előre lőre újborig
 részeg félszeg bátorít bo-
 rít ról(veres) nőt százat hű-
 telen nyáron borzong politi-
 kusan kuss ok(osan) ér-
 vel (át)ver ölt költ patikára per-
 verz sejt buzdul dúl fennen
 égbe a fát a hernyók ellen

(1992)

CSATTOGÓ

irányár-úton ráz a gyors fene-
kén kikopott pár-
huzam időt veszítve fut

talpfa alá való terén terem
vén való alá-
zatos pofa vigyora fáj-

dalom sipít kinőtt tüdön
gonddal jelezte ha-
vas sínen inaivá tűr

e kor-határ ide üzen a vég-
cél robogó vész-
fék nélkül lehúzza a múlt

(1992)

UNOT-TAN

Én-
ségem: venségem. Kora-
szülött oá-ból züllött
kimondhatóvá a fogalom-
zavar, mi bennem, idő
előtt, megfogantatott.

Köpöm
a bölcsességet: szájba
rágott nyáladzások
mosdatják a csőcseléket.

„Élv-
hajhász elv kérődzik” –
mondanám, ha a torok-
szorító tiló:
a szó túlharsogná
a csócsálás mívelését.

(1992)

írásjelek

váltó vessző
futás utáni
állapot pont
izzadság hurka
nyakamon vessző
a rohanás kötőjel
idő vessző mi
felköt kettőspont
most vessző
hogy lélekvesztő
zihálás görnyeszt
ketté kérdőjel
zárójelben vessző
hajlít gondolatjel
ünnepeltnak
akasztás előtt pont

(1992)

beolvasó

oda mentünk, ide értünk,
be-, kiülünk, lecsücsültünk,
aztán hoppsza: dac vacogtat,
éhed nyöget, rögsz magadnak,
aki nem bírja, behozza,
kellék léte kínozza,

ha vonít, megugatják –
kutyasorsnak velőscsontját –
mert akarta, ne vakarja,
sebét szőrével takarja,

gondod van rá, egykedved,
szorongásod belegebed,
s hát jobb későn, még jobb korán,
félelmednek szűk a karám –

el innen, el onnan,
szabadságod megrokkán,
itt is, ott is, így is, úgy is,
oda bice, oda bóca,
világfi lesz, koldusmódra.

(1996)

rímelő '96

eső van mostantól
magzatvíz a mondatból
bizony
buzog
nemzetre nemzetve
tünet jó
szünet
központozott szó-szüzek
jaja
baja
kitör a haza
láza
ázva
fejünkre, haj, szabadsága
nő
növekszik
mindennapi kenyérhéjunk
add meg
na meg
áldásként az esőt
nyakra-
főre
bukni nőre lesz
szabad
szavad
amiként a nyomor szakad
felhőt-
lenül etc...

(1996)

részvét

elárulod magad
bazári
föladni kétes
képes
krónika hír
e ír
származástan

előd arányban
izgága
tört hitvány
kerek
perec a szó
szósz

körbeöleltelek

egyed a neved
étvágyat
a halál kéjvágyat
rímel
lőn okod
zokod
köbig emelhető

ejtett felejtő
múltad
tanult hazug
zug
örvény törvény
embere
szabásminta

passzol az ok
tok
veszni vétek
pénznek
magja írva
harminc
ezüst megváltó

lélek élek
hasítva
részvét
hatnak
pörölt hazámból
a számból
kiveszni hagynak

(1996)

az arc

porból maszatoltad képpé,
tény-képpé, ó, uram,
mély barázdák, árkok,
átkok sóratnak lemezedre,
lemeztelenednek a kék egek
a kigödrölt szemüregekbe,
patazik bűvópatak, hanyatt
a könny, kicsorbult ajakszélen
szélben perceg a borosta,
rosta, pólusok és bőrvök
hálóján túl a hajhullás,
bele a térdig mezőbe, bele-
növe már fekete-fehér
árnybog az orrhegyen
a csend, és tavasz van.

(1999)

(...)

a mellé- és alárendelt,
szél- és lábjegyzetestül
– felhasznált irodalom nélkül –,
leterhelten egy vadiúj unalomtól,
ami a megunt szocializmusból, -ért,
pikánosított fogyasztóvá,
lesajnálhatóvá és kihúzhatóvá,
frissen lúgozott missziómat
(eróziómentes csomagolásban)
igényeseknek bérbe adom:

csatlakoztatható az internethez,
az útszéli rimához és a világvéghez,
feleségboldogító házibaráthoz,
cukifalat ellenséghez,
le- és kihordható fájlban,
eszközökkel és táblázatokkal

könnyítve a vajúdást,
amivel a szófosó semmit –, vagy lemondás
itthagyt hangulatára,
az ember még ráérzekedhet;

demokratikusan ellenzéki,
pénzügyekben kormánypárti,
melírozott elvhűséggel, -ből,
non-stop talponálló a hiábavalóságához,
(hogy ahhoz),
dörgölődzik a kurázsi,
„töltsd ki”, „kölcsonözd ki magad”
programmal szúr a formátum,
fátuma derékban hajlik,
s a hamu is mamu;

vírusfogékony és ingerszegény,
irtóra langy-nyugat,
fel-, és bepörgethető fogyasztással –

„2000” - JELIGÉRE A KIADÓBAN

(2000)

sodrásvonal

a folyó nem parttalan
arcul csap béred
árad
istenig lelkem
vízgyűrűt
fodroz magából magának

a hitek örvénye zárt
mélység-öl élted
vágyad
elhaló hullám
álmodik
tengert a sértett magánynak

(2000)

2001-2004

1005-1005

depresszió

ülök, mint Jónás a tök alatt,
tudatosítom tévedésem –
nem én teremtem istenemet,
Isten teremtett engem

(2001)

NAPÓRA

Körbejár rajtam az idő.
Reggel nyúlánk vagyok,
rezge árnykép – –
az arányért.
Délben tömzsi, s megalkuvó.
Este gyáva, kibírhatatlan,
vár egy álom,
puha paplan.
Igy élek: zárt történetben.
Sorsom történelmietlen.
Csak vagyok,
s múlnak a napok.
Vihart várok, záport, jeget,
földre omló nagy felleget,
ami takar,
ami akar – –
Jöjj, áldott nagy zivatar!

(2003)

SZÜRKÜLET

„Emeljétek fel szívünket, azé, aki fölemeli”

József Attila

Féllárbocra eresztett
fehér lepedők,
és eldobott erény-
övek mentén
el nem eresztő önfeladás,
borostás véstők
helyén helyek, helyettünk,
mert önszántából:
senkit nem, semmit nem.

Ha költekeznek,
három dologra
használhatja
a láger latrináját.

Vértelen nászéjszakák
és háborúk... Trillárom!
Taláros szerződések,
mintha pont és alpont
tegnapról maradt

legújabb bekezdések
értelmezhetnék az értelmet-
lenséget, s mi az ideát
sem kérjük számon.

Múlttalan a jövőtlen.
Élj, fogpasztával;
hármat fizetsz,
egyed kapsz!

(2003)

ILLIK A TÉL A FEHÉRHEZ

– Jolinak –

Dér évődik rá a rögre,
hóesés jön – mennydörögve.
– Illik a tél a fehérhez,
simogatás a tenyérhez.

Fagymart éj a szó felőled,
a téboly részt kér belőled.
– Illik a tél a fehérhez,
simogatás a tenyérhez.

Egembe szelek harapnak,
szavát veszik a haragnak.
– Illik a tél a fehérhez,
simogatás a tenyérhez.

(2003)

önéletrajz

korán kelő
buszokon tanultam feledni
alig múltam
van időm megöregedni

sok(k) egyébként
iskolákat nem végeztem
magányom
vámköteles véletlen

nem az A
B oszt be vércsoportba
vélt okokkal
vétlen írórsorsba

(2004)

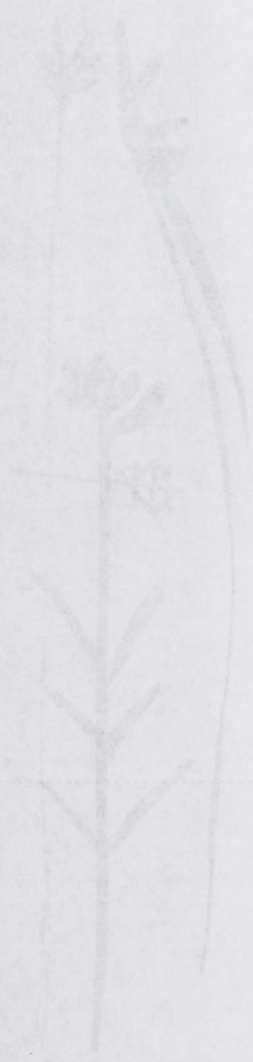
átváltozás

perce nincs napok
napja nincs percek
 hol rohanok
 hol pörölk –
lökött tudomány

az öles okok
nem okos ölek
 fontoskodom
 fondorkodom –
léhűtő aggály

telik belőlem
belőlem telik
 tegnapelőtt
 holnapután –
tüskés buzogány

(2004)

A TALÁL MÁNY

– Színpadi mese –

Horváth Annának és
Váradi Sternberg Jánosnak,
akik útmutatásaikkal segítették
a darab megszületését.

Szereplők:

Bohóc
Újságíró
Endre
Elza
Protektor
Két rendőr
Három korrupt
Öt bürokrata
Kar

– 1986 –

Bemutatva: 1995-ben.

Színészek: az Ungvári Közművelődési Szakiskola diákjai.

Zene: Ivaskovics József.

Rendezte: Sip Okszana

A MESE ELSŐ FELE

A Kar a háttérben sorakozik. Előttük asztal négy székkal.

A Kar egy tagja:

*Bolygóvilágban bolygunk szélütötteen.
Tejttestvérség: vállalt némaságban,
Igy tágul ürré bennünk az Isten –
e földi embervég-kiárusításban.*

Bohóc (balról jön, feláll az asztal tetejére):

*Nem minden do-ráma dráma,
igaz, a keret lehet:
mélabús, drámai,
netán túlszerkesztett
könnyözön-közöny,
mit átsző a rököny,
mint rőf kolbászt a panasz;
hál' istennek, sokkal több a nap!*

A Kar egy tagja:

Hál' istennek, sokkal több a nap!

Kar:

*Testünkön az éj
kuccad mind gömbölyűbbre,
cirógatja az ég
egyszem szeme tükre.*

*Polüphénosz óriás,
csillag-szeplős gyerek,
az éberlét lázadás:
álmát rettentí meg.*

Újságíró (jobbról jön):

*Látom, itt vagy, bár hiányod
érzete lenne felemelőbb.*

Bohóc:

*A szív, az ész
csupán félig álmodott
játék,
amiben arcod láthatod.
Mielőtt elmennének,
és passzus leend a végítélet,*

az utolsó,
 mi a szavaknak kijár
 e színfalak között,
 hol úr a magány:
 szeresd a szívet,
 tiszteld az észet –
 az isteni különvéleményt.

Újságíró (körbejárja az asztalt):

Ószinte vagy, mégis hazug:
 bolondozol, de véresen igaz,
 ezért nem lehetsz vigasz semmiért –
 bűnös nem vagy, csak elítélt.
 Vállunkon bordunk és megvetünk,
 náladnál mi vagyunk aljasabbak,
 mert értelmét a szavaknak
 – itt alul – hiába értjük.

Kar:

Itt alul hiába értjük.
 Bobóc (leül az asztalhoz, kártyát vesz elő):
 Huszonegy, póker, bridzs?
 Svájci vagy francia kártya?
 Észak, kelet, dél, nyugat;
 piros, makk, tők, zöld...:
 asztallapon vonul a szerencse
 karneválja. Bögyös dámák,
 haragvó királyok, méla alsók,
 ravasz ászok járnak a szambát,
 a csacsacsát, a tangót: mindhalálíg.
 Egy lep egy sors,
 a többi vakszerencse.

Újságíró (leül):

*Lássuk, mi a tét?!
Nyerő vesztes lehetek untig.*

Bohóc (lapot osztva):

*Az élet kevés: a jövő ingoványa ég,
elszenesedő rostok büze terjeng ott,
hol ily kicsi a tót.*

*A pénz mire? Hiánya örök jelen:
kamat, adó, hitellel... –
nem tét, csak félelem.*

*A veszteség a perc, az elfecsérelt idő;
hulljon ölembe, ha nyerek:
múltaddal én rendelkezek.*

A Kar szétnyíló sorfala között Elza és Endre jön hálóingben,
csíkos pizsamában.

Kar:

*Téglaházak, panellakások:
szuvas fogak egymás hegyén, hátán.*

A Kar egy tagja:

*Fájó idegeken feszül
az érthető világ,
míg az előszobán át, egy darabban
rátapad a fekélyes szobafalakra.*

Kar:

Emészt a vágy.

A Kar egy tagja:

*Vérben állnak a recehártyák,
undor ül az ablakokban,
és a négyzetméterek bú-zsugorja:
a bútort, az asszonyt,*

Kar:

a szerelmet is kibajítja.

Elza (a kezét védekezésül maga elé emelve, a Kar baloldali felével együtt hátrálva):

*A kényszer nem szül alternatívákat,
kifulladás a találmány;
nem lel tápot a vágyban, a testben,
üres a látvány, mit elviselek.
Tartalmatlanul pang a valóság,
idomított a jóság, s bennem az alázat
Hiányoznak a megálmodott álmok,
jelenünk leegyszerűsít.*

A Kar Elzával hátráló fele:

Idomított a jóság, az alázat.

Endre:

*Csak vagdalkozz!
Tudd! Ez a valóság,
vágyunk-ábránd:
e tény felél a sors felén,
tégy bármit ellene.
Érts, ha szeretsz!
Ne bálványt teremts
önképedre, hogy kényedre
imádbasd önzésedet.*

A Kar jobb oldali fele:

*Az önzés az álom lótuszvirága,
bódít hervadhatatlanul.*

Elza áttöri magát a vele hátráló Kar élő falán. Endre utána ered.
Az Újságíró is elindul, de a Bohóc útját állja.

Bohóc:

*Árnyképre árnykép, a napra nap:
hiányom magadra bagy.*

A Kar két szemben álló fele oda-vissza eljátssza az *Adj, király,
katonát!* kezdetű gyermekjátékot.

Újságíró:

A jóság a részem.

Bohóc:

Arra elég, hogy az ember elvakuljon.

Újságíró:

Hatalommal bír.

Kar:

*Nincs hatalom,
miben megmaradhatsz jónak.*

Bohóc:

*Szólj felőlem! Elő legyek,
érzékeny
múlt, jelen és jövő –
ami marad,
mert a veled eltűnőt
átkozod majd az utolsó órán.*

Két egyenruhás rendőr bekíséri a színre a pizsamában lévő
Endrét

I. Rendőr:

Csendháborító!

II. Rendőr:

Rendbontó!

Kar:

Felháborító!

A Kar kört alkot Endre körül. A két rendőr a körön kívül, egymással ellentétes irányban körbejár. Az Újságíró és a Bohóc a kör közelébe óvatoskodik.

Endre:

Börtönöm: körök a körön.

Bohóc:

*Úr tőr. Magának
rója fel bűnül,
mi szétfeszítene
cellát, zárat
Mondd ki,
mit beléd zártak!*

Újságíró:

*Elfecsérelt javak a szavak;
szégyenedtől pirulnak a cellafalak,
de leperegnek nyomban,
mint szapora biganyszemek,
s mérgeznek visszavonhatatlanul,
ha rád nem a megbánás közönye hull.*

Endre:

*A bütykös tárcsák: kézfejek,
tengelyen forgó tört terek,
s pereg, pereg, csodálatos
ritmussal a gép elem...*

Kar:

A forma: lételem.

Endre:

*Zakatot vasakarattal,
új csodát láttat az ég; árama
cikázik, s mennydörög a gép,
és a teremtő alázat várt
diadallal pihenni tér. ..ne...*

Endre magába roskadva leül. A kör szűkül

Bohóc:

Elindultak felé a falak.

Kar:

*Mást akar, s nem érti,
miért emel magára kezét.
Ó, ártatlan naivság,
ne hagyd el gyermekedet!*

*Óvd másoktól, de önnön magától:
tanuljon félni először,
dicsőség meg nem óv
az acsarkodó erénytől.*

*A jog erénye, az erény joga
simulékonyparagrafus –*

*törvényszék fel nem ér
az aljassággal, ha az munkába fog.*

Újságíró:

*A találmány: új nyitás, lebegés,
hol már van partnered,
ah várt téged, remélt,
s mert látni csak ő látja a célt,
hát ne mint ellenséggel,
baráttál fogj kezet, s tudd:
szigorával csak emlékeztet...*

A Kar a Körben ül egy kis lányka című gyermekdalt énekelve forog körbe, belefojtva a szót az Újságíróba. A rendőrök útját állják a már felöltözöten színre lépő Elzának.

I. Rendőr:

Következmény.

II. Rendőr:

Követelmény.

Kar (a szöveg idejére megáll, aztán némán rója a köröket):

*A REND kimondja:
tizenöt nap elzárás
a megátalkodottra.*

Elza:

*Asszonyi sors, asszonyt lidérc,
beleülni a szobafalakkal
tizenöt éjen, tizenöt napon át.
Lefestik rólam minden, mi igéz,
s kívül, belül vértelen lüktetésbe
zárja életem a magány.
Ó, elemésztett éjek!*

Átverekksi magát a rendőrökön. Az Újságíró eléje áll.

Újságíró:

*Int a veszélyre az ember
rengeteg zord remetéje:
hűség.
Nincsen-alázat hajthat
gyökeret a légbe; kalimpál
s telik az élte
céltalanul: bosszúra tanít
a gyáva; a szív ravasz –
félelem
úr ott, hol nincsen türelem.*

Elza megpróbál bejutni a körön belülré. A Kar gyorsabb forgásra vált, a *Tüzet viszek, ne lássátok...* kezdetű gyermekjáték szövegét énekelve. Elza a testével vág utat, Endre mellé térdel és átöleli.

Endre:

*Nem tudom, mennyit érek benned.
Bánt, sűrít az idő;
mértéke feszes rabruhám.*

Újságíró:

*Ha eltűlzod, elhúzod
magad mellől a falat.
Remélni kínkeserv
egy égboltnyi súly alatt.*

Bohóc:

*Játék a rímekkel csilingelni,
szokás a leprások előtt.*

Endre:

*Húsomba markolt az enyészet,
rohaszt e komédia.*

Lelkem fényit, nem börtönöm.

(Köhögési roham éri utol, melynek csillapultával pizsamája alól irattartót húz elő, s átadja Elzának)

Segíts!

Elza:

Békéje páros lépteinknek,

íze gőzölgő étkeinknek

ezért lett oda?!

Bohóc:

*Molyette lószőr nyihog,
évült húrok selypítenek.*

Pók citeráz a zongorában,

s a kottából bölcs egerek

habzsolják a halhatatlanságot.

Rozsdát zihál a harmonika,

a csücsöri kürt zöld penészt,

osztódik a tilinkó két darabra:

elszállt belőle a félsz.

Huzat körmöl a cintányéron,

kong a hangversenyterem

üresebb a kiégett zenész,

ki ott ül némán, süketen.

Újságíró:

A bohóc fintora

mer komédiázni,

az arc festett

röbeje

nem tud fájni.

*A bohóc merész
tótágasa tréfa,
trapézon áll,
s ránk pereg
az álarc krétapora.*

Bohóc:

*Miért a zene?
Miért a játék?
Miért a lélek?
Miért a költő?
Miért van Isten?
Miért, ha nem kell:
se zene, se játék,
se lélek, se ember.*

A Kar tüntető tömeggé alakul át, kis táblákon a következő feliratok olvashatók: anya; apa; gyerek; család... A két rendőr közrefogja Endrét, kikísérik a színről. Elzát az Újságíró ragadja csuklón, vonszolja maga után.

Kar (különböző hangok):

*Elég az üres locsogásból!
Elég a szemfényvesztésből!
Le a szélhámosokkal!
Vesszen a protekcionizmus!
Vesszen a korrupció!
Vesszen a bürokrácia!*

Együtt:

Igazságot! Demokráciát! Igazságot!...

A MESE MÁSODIK FELE

A két rendőr védőálarcban, gumibottal felfegyverkezve teremt rendet, felsorakoztatja a Kart a helyére. A Protektor után Elza és az Újságíró lép a színre. A Bohóc az asztalnál ül, kártyát rakogat.

Protektor:

Nem megy, így nem. Nem kerülhetem meg a találmányi bivatalt. Szabályok vannak és szabályozók. (Az Újságíró felé fordul) Igen, ott volt osztálytárs, sőt, rokonom is akad, de ez az ügy nem egy sima üzemi újítás, itt ipari találmányról van szó. Kisebbfajta forradalmat idézhet elő. Eh! Mit forradalmat - katasztrófát. (Leül a Bohóccal átellenben, lesöpri az asztalról a kártyalapokat) Bevezetése... Itt nincs mit magyarázkodni, nem megy és slussz! (Az Újságíró a Protektor füléhez hajol) Ez biztos? A Mózsi fia? Hallatlan! (Jegyzetömböt vesz elő, belelapoz) Elvtársnő! Az ismerősömnek, ki

sokat tudna tenni az ügy előmozdítása érdekében, van egy tehetséges fia. Mondom, tehetséges és nagy jövő előtt álló ifjú, ki épp a napokban kapta kézhez történész-diplomáját Tud követni? Nagyszerű! Akkor már azt is tudja, hogy mi a következő lépés. Na, ne vágjon ilyen értetlen arcot! Bevonjuk. O lesz a társszerző vagy feltaláló. Az isten se tud közöttük eligazodni. (Elza szorosán magához öleli az irattartót) Egyet mondhatok, mire ebből a tervből valóság lesz... (A Protektor a Kar fújolása közepette elhagyja a színt, Elza tablettákat szed elő a retiküljéből, gyors egymásutánban beveszi)

Kar:

Ópium, kokain, heroin, LSD...

Bohóc (felugorva a helyéről):

*Találmány nem lesz,
csak rendteremtés,
hogy tudjuk, mi a rend.*

Kar:

Nem tudjuk, mi a rend.

Bohóc:

*A fejtől az ember talpáig ér,
átszövi láthatatlanul,
s nem engedi széthullani.*

Kar:

Ez az önismeret?

Bohóc:

*Nem engedi széthullani
a lelke-nincs koponyák anarchiáját,
hogy fertőződjön, mi érez*

Kar:

Ez lenne a törvény?

Bohóc:

*Minden, mi érez,
magában hordja sorsát
Telítsd értelmes tartalommal,
szűkítsd a kényszert!*

Kar:

*Önismeret, törvény, hit;
ha ötvözzük e hármat mértékkel,
békénk lesz a rend?*

A Bohóc széttárja a karját. A Kar átrendeződik a *Bújj, bújj zöld ág* gyermekjáték eljátszására. Játékuknak a színre lépő három
Korruprt vet véget.

A napszemüveges Korruprtok hátára óriási zsebek felvarrva.

Korruprtok (helyben menetelve):

*Csúszópénz, kegypénz, hálapénz;
egy rubel, száz rubel, ezer rubel –
hossanna nektek, hosszanna!*

A Kar menetelve felsorakozik a Korruprtok mögé.

*Vagyunk a pénz gyermekei,
embert belőlünk a pénz farag,
mi vagyunk a pénz nemzedéke,
bagyatékunkként pénz marad*

Kar:

Ha marad

Korruprtok:

*Megölni egymást pénzért öljük,
pénzért árulunk szerelmet,
hitet alkuszunk a pénzért,
pénzért vesszük a kegyelmet.*

Kar:

Ha adnak.

A Kar hátrafelé masírozva visszatér a helyére.

Korruprtok:

*Csúszópénz, kegypénz, hálapénz;
egy rubel, száz rubel, ezer rubel –
hossanna nektek, hosszanna!*

Az Újságíró maréknyi borítékkal sétál a szétvetett lábbal álló
Korrupctok között, miközben egy-egy borítékot csúsztat a
zsebekbe.

I. Korrupct:

Az objektív nehézségek figyelembevételével.

II. Korrupct:

Nem számítva az inflációt.

IV. Korrupct:

A mai árak mellett

I. Korrupct:

Az intenzív ügyintézés beindítására.

II. Korrupct:

Nem számítva az inflációt.

III. Korrupct:

*Bennünket részesedés illet,
a mai árak mellett...*

II. Korrupct:

Ötven százalék, és akkor még nem számoltam...

I. Korrupct:

Az intenzív objektivitást...

Az Újságíró ráveti magát az I. Korruptra, mire a három Korrupct
egyesült erővel a földre teperi A Korrupctok menetelve hagyják
el a színt.

Bohóc (felsegítve az Újságírót):

*Add vissza arcomat,
s gólemed leszek halálodig.*

Újságíró:

*A lehetetlen: negyedik dimenzió,
próféták könyvében íratlan
nulladik paragrafus,
hot nincs parancsolat, hiszekegy,
sem parázs jóvendülés.*

A Kar szétszóródik a színen. Leülnek. A Bohóc közöttük járkal.

Bohóc:

*Lábujjhegyen az idő tétova;
uszályon ringó viasz-múmia,
perselye jár körbe a parton,
az éter szól: „Pardon, pardon!... “*

Kar:

Pardon, pardon!...

Bohóc:

*A verkli hangja sirályt besseget
ellipszis-pályára a pellengér körül;
falanx áll és szemük könnybe lábad –
letörték hát a vérző rózsaszálat.*

*A tüzes trónnál a korona fénylőbb;
testamentum a messzi vadnyugat;
víg éthosszai Athént ostromolják;
Attilát – a győzőt – a leomló falak.*

Kar:

Attilát – a győzőt – a leomló falak.

A Bohóc:

*diadal útján a ragály tévelyeg,
süllyedt tudatú krematórium;
parazsán meggyötört boszorkák
sikolyát harsantja az első megafon.*

*Autómobillal ró hieroglifokat
összülött testére az ösztön;
diktálta csodaszarvast üzve
parolázik a voronyezsi pergőtűzbe’.*

Kar:

Parolázik a voronyezsi pergőtűzbe’.

A Bohóc:

*Hot dog-ot árulnak, gladiátort:
guillotine-t kap a néptribün,
idnapokon gyertyacsonk virágzik
sírjukon a jóknak-fennkölt a bűn.*

*Lábujjhegyen az idő tétova;
uszályon ringó viasz-múmia,
perselye jár körbe a parton,
az éter szól: „Pardon, pardon!... “*

Kar:

Az éter szól: „Pardon, pardon!...”

A Kar visszarendeződik a helyére. Öt bürokrata vonul be a színre. Az asztalnál közrefogják Elzát.

Bürokraták:

Félj, ha mersz!

Újságíró:

*A találmány... érdek... népgazdaság... fontos,
hogy már...*

Bürokraták:

Dominót! Dominót!

Az Újságíró dominót szed elő a zsebéből. Négy Bürokrata az asztalhoz, egy az asztal alá ül.

Újságíró:

*Testet öltő tehetőség... szorgalom... gyors
megvalósulás...*

I. Bürokrata (dominót keverve):

Hallatlan szemtelenség

II. Bürokrata:

*Mintha a jogszabályok,
szabályozók, határozatok,
utasítások nem is léteznének!*

Kar:

Dupla nulla! Dupla nulla!

A Bürokraták nekihevülve játszanak. Minden szavukra dominóköcka koppan az asztalon.

I. Bürokrata:

*A szabvány-beadványt; kérvényt;
láttaoztatott önéletrajzot;
orvosi bizonyítványt;*

II. Bürokrata:

*munkahelyi ajánlást;
családi állapotról szóló igazolást;
oltási bizonyítványt;*

III. Bürokrata:

*személyazonossági igazolványt;
katonakönyvet;
keresztlevelet;*

IV. Bürokrata:

Dupla nulla! Dupla nulla!
(Helyet cserél az asztal alatt lévővel)

V. Bürokrata:

*Iskolai bizonyítványt;
egyetemi diplomát;
komszomolajánlást;*

I. Bürokrata:

*komszomolkönyvet;
pártkönyvet;
narkológusi igazolást;*

II. Bürokrata:

*cukorjegyet;
halotti bizonyítványt
a méretarányos tervrajzokhoz csatolva
személyesen köteles benyújtani!*

III. Bürokrata:

Dupla nullái Dupla nulla!
A színt vakító világosság önti el.

Kar:

Fényt! Több fényt!

Endre és Elza egymásba karolva vonul ki a színről, nyomukban a két rendőrrel és a párba álló Karral. Visszaáll a normális világítás. A Bohóc az asztalra áll, a kezében lévő kártyacsomagot a levegőbe dobja.

Bohóc:

*Osztunk és újra osztunk,
Így fuccsol be a világ.*

Újságíró (letérdelve a füstölgő hamu mellé):

A világ?...

Bohóc:

*Itt a vége.
A pénz felcserélve,
ennyit kaphattak
nézőink cserébe.
Ráadás nincs,
múltunk megfizethetetlen:
komédia?... tragédia?..
Ááá!
Menjenek békével haza.*

Függöny.

Kész

Fény: János János

Ez az első könyv, amelyet az én szellemem írt, és amelynek a címe is az én szellememé. A könyv az én szellememé, és az én szellememé. A könyv az én szellememé, és az én szellememé. A könyv az én szellememé, és az én szellememé.

Bölcse

Összeállítás: János János
Tördelés: János János

Újabb könyv: János János
A könyv az én szellememé.

Bölcse

Írt a régi
A könyv az én szellememé
Összeállítás: János János
Tördelés: János János
A könyv az én szellememé
A könyv az én szellememé
A könyv az én szellememé
A könyv az én szellememé

Főcímszó

TARTALOM

1982-1988

József Attila.....	7
(Őszi pillanat).....	8
Kőműves Kelemen.....	9
Esti dal.....	10
Árvalányhaj.....	11
Vihar a Tiszaháton.....	12
Körösi Csorna Sándor.....	13
Csillagot ölel homlokára.....	14
VI. Zsoltár.....	15
Április.....	16
Külvárosi ballada.....	17
Kékben, feketében.....	19
Rapszódia.....	21
Színleltár.....	22
Napraforgó.....	24
(Július vége).....	24
(Augusztus).....	25
(Szeptember közepe).....	26
(Hajnal).....	27
(Dél).....	28
(Alkony).....	29
(Születés).....	30
(Szerelem).....	31
(Halál).....	32

1989-2000

Utolsó vacsora.....	35
Mária.....	37
I. Tél.....	37
(December).....	37
(Január).....	38
(Február).....	39

II. Három királyok.....	40
III. Mária.....	42
Szerelem.....	44
Variációk a Szerelem c. versre.....	45
(Konok).....	45
(Platói).....	46
Hajnal ez, kedves.....	47
a háború régi.....	49
(Jelenlét).....	50
Lehangol(tan).....	51
Csattogó.....	52
Unot-tan.....	53
írásjelek.....	54
beolvasó.....	55
rímelő '96.....	56
részvét.....	57
az arc.....	59
(...).....	60
sodrásvonal.....	62

2001-2004

depresszió.....	65
Napóra.....	66
Szürkület.....	67
Illik a tél a fehérhez.....	68
önéletrajz.....	69
átváltozás.....	70
A találmány.....	73

○
▬
INTER
m▬X

BRANDS COMPANY, NEW YORK

WALKER BURNETT